

TVOŘIVÉ NÁPADY a HRY PRO MALÉ DĚTI

Kateřina Rybová

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

TVOŘIVÉ NÁPADY A HRY PRO MALÉ DĚTI

Kateřina Rybová

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 7161. publikaci

Text a fotografie: Kateřina Rybová
Grafická úprava a sazba: Monika Davidová
Jazyková korektura: Michaela Tománková
Odpovědná redaktorka: Jana Minářová

Počet stran 80
První vydání, Praha 2019
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

© Grada Publishing, a.s., 2019
Cover Design © Monika Davidová, 2019

Doporučení a pracovní postupy v této knize byly autorkou ověřeny, přesto nelze za ně převzít zodpovědnost. Autor ani nakladatelství neručí za jakékoliv věcné, osobní ani majetkové škody. Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

ISBN 978-80-271-2705-4 (ePub)
ISBN 978-80-271-2704-7 (pdf)
ISBN 978-80-271-2214-1 (print)

OBSAH

ZVÍŘÁTKA ZE ZOO	6	Jednoplošník a dvouplošník	44
Ohrádka pro zvířátka	8	Lokomotiva	45
Plameňáci	9	TECHNIKA	47
Prasátka, ovečky, kravičky	10	Fotoaparát	48
Pejsek a kočička	12	Roboti	49
Látková zvířátka	13	Hodinky	52
Hebká lesní zvířátka	14	Mobil	52
Kulaté sovičky	15	HUDEBNÍ NÁSTROJE	53
Ptačí hnízda	16	Panova flétna	56
Stromky	18	Sluníčková tamburína	57
Barevné dalekohledy	19	Lapač snů	58
DINO PARK	22	PÍSMENKA	59
Prehistorické rostliny	23	Deník myšlenek a nápadů	60
Dinosauří vejce	23	MATEMATIKA	63
OBCHOD	25	Vlastní počítadlo	64
Ovoce a zelenina	26	Hvězda z dřívěk	65
Pokladna	27	Kuželky	72
Bankovky a mince	28	POHÁDKY	73
Bankomat a kreditní karta	29	Opevněný hrad	74
Peněženka, kabelka	30	Strašidelný hrad	75
Nákupní taška	31	Strašidla	76
Zdravé x nezdravé jídlo	31	Třpytivé krabičky	77
Prasátko – kasička	32	Korunky pro princezny	78
KUCHYNĚ	33	Zaplétaný cop	79
Hrnce, pánve a sporák	34	Kouzelné hůlky	80
Vlastní pizza	35		
Ozdobená láhev na pití	35		
DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY	37		
Autíčko s řidičem	38		
Medaile pro vítěze	40		
Vrtulové letadlo a vrtulník	41		
Vrtulník z papírové koule	42		
Proudové letadlo	43		

Proč jsem knihu napsala...

Ráda pracuji s dětmi a ráda tvořím, a proto již několik let docházím jako dobrovolnice do dětského domova, kde pomáhám s doučováním dětí a pořádám pro ně výtvarné dílny. Cílem této mé aktivity je snaha zlepšit ústavní péči a rozvíjet kreativitu dětí přímo v prostředí, kde vyrůstají. Chci podporovat jejich sebedůvěru, samostatnost, rozvoj myšlení a originalitu, a tím přispět k rozvoji citové stránky jejich osobnosti.

Výtvarné dílny jsem vedla pro děti všech věkových skupin v různých sociálních zařízeních, jako jsou azylový dům, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo organizace pomáhající pěstounským rodinám.

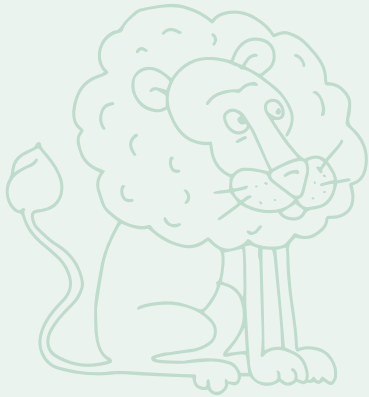
Kreativní tvoření se ukázalo jako velmi přínosné i v rámci doučování, kdy s dětmi využíváme vlastnoručně zhotovené předměty při vzdělávacích hrách, pomocí nichž se děti hravou formou doučí třeba i látku probíranou ve škole.

Pro svou činnost jsem stále hledala nápady na tvoření z levných a snadno dostupných materiálů a pomůcek. Návody na výrobky, které děti při tvorbě a následných hrách nejvíce zaujaly, jsem rozdělila do několika tematických skupin.

Věřím, že touto knihou předám inspiraci nejen rodičům, ale zejména profesionálním a dobrovolným pracovníkům, učitelům a vychovatelům, kteří se výtvarnou činností podílejí na rozvoji dětské osobnosti.

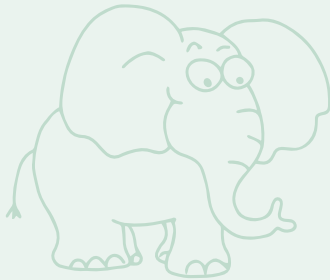
Kateřina Rybová

1.

ZVÍŘÁTKA

ZVÍŘÁTKA ZE ZOO

z ruliček od toaletního papíru

Všechny děti mají rády zvířátka, a pokud si mohou vyrobit svoje vlastní, nebo dokonce navrhnout a ztvárnit vlastní zoologickou zahradu, zabaví se na dlouhou dobu. Ruličky od toaletního papíru jsou snadno dostupným materiálem, který se rychle nastřádá, a krepový i barevný papír je k dostání za pár korun.

CO BUDEME POTŘEBOVAT:

- ruličky od toaletního papíru
- bílé čtvrtky
- barevné papíry
- krepový papír
- pastelky
- fixy
- lepidlo
- nůžky
- barevná pírká
- chlupatý drátek (čistič dýmek)
- plastové oči

1. Vystříháme si proužek barevného nebo krepového papíru a oblepíme jím ruličku. U krepového papíru je lepší odstříhnout širší pruh, než je výška ruličky, ruličku omotat a přebytek papíru do ruličky nahoře i dole zahrnout.

2. Na čtvrtku si nakreslíme nebo vytiskneme šablony zvířecích hlav, vystříháme je a přilepíme lepidlem k ruličce. Na hlavy přilepíme plastové oči a domalujeme pusy a nosy.

3. Z vlny nebo chlupatého drátku ustříháme ocásky. Na zadní straně ruličku nastříháme a ocásky nasadíme do spáry.

4. U krokodýla na zadní stranu hlavičky přilepíme ještě zuby a u lva zase z krepového papíru vytvoříme hřívu.

5. Můžeme vyrobit také ptáčky s různě barevnými peříčky a sestavit si třeba papouščí hejno.

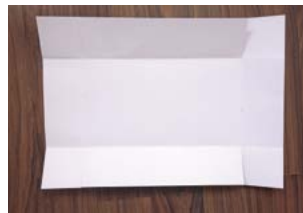
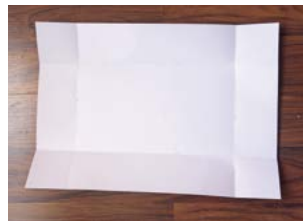
OHRÁDKA PRO ZVÍŘÁTKA

Tvoření zvířátek lze využít i jako vzdělávací aktivitu, kdy si při výrobě zvířat a výběhu s dětmi povídáme o tom, co dané zvířátko jí, pije a kde žije.

Podle věku dítěte pak přidáváme další zajímavosti – např. je-li zvířátko chráněné, co to je ohrožený druh apod.

1. Čtvrtku po obvodu ohneme v šířce 6–7 cm, nastříháme, zvedneme a v rozích slepíme zvenku i zevnitř izolepou.
2. Do ohrádky zhotovíme z nastříhaných proužků zeleného krepového papíru trávu, z modrého zase vodu na pití. Ruličku můžeme také obalit hnědým krepovým papírem a vytvořit kmen pro lvy nebo celé stromy (viz *Stromky*).
3. Z barevné čtvrtky slepíme pro zvířátko domeček nebo přístřešek.

CO BUDEME POTŘEBOVAT:

- ruličky od toaletního papíru
- krepový papír
- lepidlo
- čtvrtky (formát A3)
- nůžky
- izolepu

PLAMENÁCI

S některými zvířaty se děti často setkají jen v ZOO či v knihách. Formou tvoření můžeme dětem přiblížit exotická zvířata a zároveň je naučit pracovat s předlohou v knize, ze které jim můžeme o daném zvířátku přečíst spoustu zajímavých informací. Tak třeba plameňáci...

1. Z ponožky ušijeme proužek na šířku tělíčka. Na jednom konci tavnou pistolí přilepíme (nebo nití přišijeme) peříčka a ponožku k sobě. Na druhém konci vlepíme dovnitř ponožky krk s hlavou, vytvarovaný z chlupatého drátku. Na hlavičku přilepíme z obou stran plastové oči. Na tělíčko nalepíme tavnou pistolí nebo přišijeme nohy, rovněž vytvarované z chlupatého drátku.
2. Děti si pak tělo plameňáka už jen vycpou výplní do polštářů a zaváží přední část růžovou nití nebo vlnou.

CO BUDEME POTŘEBOVAT:

- růžovou ponožku
- růžová pírká
- chlupaté růžové drátky
- plastové oči
- tavnou pistolí
- výplň do polštářů
- nit nebo kousek vlny
- nůžky
- nit a jehlu

PRASÁTKA, OVEČKY, KRAVIČKY

z plastových lahví

Plastová láhev je materiál, který v domácnostech běžně nenajdeme. Z vymytých lahví si děti mohou vytvořit statek plný oveček, prasátek i kraviček, každé zvířátko pak třeba pojmenovat a z kostek všem zvířátkům postavit ohrádky.

CO BUDEME POTŘEBOVAT:

- plastové láhve
- bambulky
- chlupatý drátek
- nůžky
- barevné papíry
- plastové oči
- lepidlo
- bílé čtvrtky
- výplň do polštářů
- elektrickářskou černou pásku

PRASÁTKO

Nejprve oblepíme plastovou láhev růžovým papírem. Ze stejného papíru vystříháme větší uši a přilepíme k hrdlu lahve. Následně přilepíme nožičky z bambulek (na ně je potřeba nanést více lepidla), oči a dvě růžová malá kolečka na čumáček. Ocásek vytvoříme z chlupatého drátku tak, že nejprve dvakrát ohneme každý z konců, aby se o ně děti nepíchly.

Poté na prstu obtočíme spirálu, kterou přilepíme pomocí izolepy na dno láhve.

Děti si pak hotové prasátko mohou ještě dobarvit.

KRAVIČKA

Stejným způsobem vytvoříme i kravičku. Nožičky však vystříháme ze čtvrtky.

OVEČKA

Ovečka je vyrobená ze zkrácené láhve. Rozstříháme láhev v polovině a z jedné části kus odstříháme, abychom mohli obě části zasunout do sebe a přelepíme izolepou, nebo použijeme kratší láhev. Ovečku polepíme lepidlem a obalíme výplní do polštářů.

Čumáček oblepíme černou elektrikářskou páskou.

Malým dětem zvířátka předem připravíme, větší si je mohou celá vytvořit samy.

Kde zvířátka bydlí?

Část dětí drží špejli (nebo bambusovou tyč) s nalepeným obrázkem kontinentu, druhá se zvířátkem. Děti se zvířátkem se musí správně zařadit za kontinent, ve kterém zvíře žije. Nebo můžou zvířátka jen pokládat ke správným kartičkám s vyobrazeným kontinentem. Děti mohou přiřazovat i fotografie lidí, zvířecích obydlí, rostlin a živočichů, kterými se zvířátka živí apod.

TIP:

Na velkou čtvrtku formátu A1 můžeme s dětmi namalovat ohrady a zvířata ze ZOO, nebo je vystříhnout ze starých časopisů a dolepit. K dostání jsou také samolepky se zvířátky, které je také možné vlepit do ohrad. Poté si děti mohou hrát na vlastní ZOO a domalovat oblíbené stánky s občerstvením či suvenýry.

PEJSEK A KOČIČKA

Z ruliček od toaletního papíru

Z papírových ruliček vytvoříme tentokrát pejska a kočičku. Při výrobě si s dětmi povídáme, co všechno zvířátka jedí nebo co by jíst neměla a, kde spí, co je potřeba k jejich chovu, jak často musíme s pejskem chodit na procházky nebo jak často musíme kočičce čistit „záchod“.

1. Vystříhneme si proužek barevného nebo krepového papíru a oblepíme jím ruličku.
2. Na čtvrtku si nakreslíme nebo vytiskneme šablonu kočičí či psí hlavy, vystříhneme ji a přilepíme lepidlem k ruličce. Vystříhneme a přilepíme také packy a vousky. Pak připevníme oči. Z vlny nebo chlupatého drátku ustříhneme ocásek, ruličku v zadní části nastříhneme a do spáry ocásek nasadíme.

CO BUDEME POTŘEBOVAT:

- ruličky od toaletního papíru
- nůžky
- pastelky
- fixy
- bílou čtvrtku
- chlupatý drátek (čistič dýmek)
- lepidlo
- barevný nebo krepový papír

LÁTKOVÁ ZVÍŘÁTKA

Z farmy

Zvířátka jsou objekty, které jsou pro nejmenší děti náročné na kreslení, a proto je vhodné využít k jejich tvoření třeba staré časopisy nebo potištěnou látku, ze kterých dětem zvířátka vystřihneme. Děti pak už jen dokreslí kolem zvířátek domečky a klece, ohrady nebo les a pastviny.

1. Z látky vystřihneme jednotlivá zvířátka, která pak pomocí lepidla přilepíme na čtvrtku.
2. Poté dětem v knize nebo na fotografii ukážeme, jak vypadá farma, děti dokreslí kravičkám stáj (domeček), ohradu, trávu a seno.

Společně si s dětmi povídáme, co které zvířátko na farmě potřebuje – například, že na zimu musíme zvířátkům připravit seno, oves apod.

CO BUDEME POTŘEBOVAT:

- čtvrtky
- látku nebo tiskoviny s motivy zvířátek
- pastelky
- lepidlo
- nůžky

HEBKÁ LESNÍ ZVÍŘÁTKA

Nyní vyrobíme hebké senzomotorické obrázky, které dětem pomohou rozvinout jejich smysly. Povězme dětem, co je ovčí rouno, jak se z něho získává vlna, která se dá zabarvit do mnoha odstínů, a na co všechno ji lze využít. Děti často nemají možnost se s tímto materiálem běžně setkat, stejně jako například s výplní do polštářů, kterou jsme použili při výrobě Plameňáků.

Dětem předtiskneme nebo namalujeme různé druhy zvířat. Děti pak nanesou na zvířátko lepidlo a přilepí ovčí rouno. Okolí mohou domalovat dle fantazie nebo prostředí, ve kterém zvířátko žije.

CO BUDEME POTŘEBOVAT:

- bílé papíry
- pastelky
- barevné ovčí rouno
- nalepovací oči
- fixy
- lepidlo

Co zvířátko v lese jедí?

Sesbíráme s dětmi různé druhy přírodnin a přiřazujeme je k obrázkům zvířátek, která se jimi živí. Děti mohou tyto přírodniny i namalovat.

KULATÉ SOVIČKY

Kulaté barevné sovičky vyrobíme ze starého CD. Malým dětem jednotlivé dílky nastříháme, zručnější děti můžeme nechat sovičku vyrobit zcela samostatně. Při tvorbě si opět s dětmi povídáme: kdy sova spí a kdy je vzhůru, jaké druhy sov u nás žijí, co loví atd.

1. Z filcu nebo barevných čtvrtek či papírů vystříháme veškeré potřebné komponenty .
2. Všechny díly postupně přilepíme na CD. Dále přilepíme nožičky. Pokud je uděláme delší a zahneme je, můžeme do nich následně vložit větvičku, takže sovička na ní bude sedět. Nakonec izolepou připevníme poutko z provázku, aby se sovička dala zavěsit.

TIP: Místo CD můžeme použít kolečko z kartonu.

CO BUDEME POTŘEBOVAT:

- filc
- CD nebo kruh z kartonu (Ø 10-15 cm)
- lepidlo
- provázek
- izolepu
- plastové oči
- barevné čtvrtky nebo papíry

PTAČÍ HNÍZDA

z ovčího rouna nebo přírodnin

Při procházce v lese či v parku nasbíráme s dětmi různé druhy přírodnin, které pak využijeme k výrobě hezkých dekorací. Děti budou určitě rády, že mohly přispět k ozdobení bytu třeba o Velikonocích. Při práci dětem vysvětlíme, jak ptáci hnízdí, z čeho si svá hnízda staví, a jak krmí svoje mláďata.

CO BUDEME POTŘEBOVAT:

- ovčí rouno nebo vatu
- malá polystyrenová vajíčka
- lepidlo
- tvrdý karton nebo čtvrtku

1. Utrhneme si kus ovčího rouna a v ruce jej stočíme dokolečka jako šneka. Utvořené hnízdo přilepíme ke kartonu.
2. Lepidlem do hnízda přilepíme i vajíčka. A máme krásnou dekoraci na velikonoční stůl. Vajíčka je možné vyrobit například z rychletvrdnoucí hmoty nebo slaneého těsta.

TIP:

Z modelíny vytvarujeme ptáčka a na ocásek použijeme peříčka. Hnízdo můžeme vytvořit z přírodních materiálů, které děti nasbírají na procházce: sušeného mechu, klacíků, kůry, žaludů, bukvic, šípků, šišek aj. Můžeme ještě ozdobit barevným perím a polystyrenovými vajíčky.

STROMKY

listnaté i jehličnaté

U výroby papírových stromečků vysvětlíme dětem rozdíly mezi jehličnany a listnáči. Na stromy můžeme také nalepit plody či květy vytvořené z barevného či krepového papíru a ukázat dětem, jak se strom v jednotlivých ročních obdobích mění.

1. Ze zelené nebo bílé čtvrtky vystříháme koruny stromů. Bílou korunu necháme děti namalovat. Ruličku obalíme hnědým nebo bílým proužkem krepového papíru, který děti následně přebarví. Na koruny stromů necháme děti nalepit plody nebo i zvířátka.
2. Na dvou protilehlých místech ruličku nastříháme a zasadíme korunu na strom.

TIP:

Kvetoucí stromy lze vytvořit tak, že zmuchláme malé kousky bílého nebo růžového krepového papíru a přilepíme na korunu.

CO BUDEME POTŘEBOVAT:

- zelené a bílé čtvrtky
- ruličky od toaletního papíru
- hnědý, bílý nebo růžový krepový papír
- fixy, pastelky
- nůžky
- lepidlo

BAREVNÉ DALEKOHLEDY

PRO POZOROVÁNÍ ZVÍŘÁTEK

S barevným dalekohledem se vypravíme do lesa nebo do ZOO a budeme pozorovat svět kolem sebe, ale hlavně zvířátka. Uvidíme, kam běží srna a na čem si právě pochutnává žirafa?

1. Pomocí tavné pistole nebo lepicí pásky k sobě slepíme dvě ruličky. Na vnější straně každé ruličky vytvoříme nůžkami otvor, provlékneme jím provázek tak dlouhý, aby jej děti mohly navléci přes hlavu, a oba konce zavážeme.
2. Z barevné fólie vystříháme pruh, kterým spojené ruličky pomocí tavné pistole oblepíme. Přebytkovou fólii odstříháme.
3. Takto připravené dalekohledy děti polepují dekorativní páskou nebo ozdobí barevným papírem, samolepkami, třpytkami apod.

CO BUDEME POTŘEBOVAT:

- ruličky od toaletního papíru
- tavnou pistoli
- barevnou fólii
- provázek
- nůžky
- dekorativní pásky
- lepidlo
- lepicí pásku

Lesní sudoku

1. Sesbíráme po 4 kusech žaludy, bukvice, šišky z modřínu, javorové nosy či oříšky. Část z nich rozprostřeme na hrací plochu o velikosti 4 × 4 pole. Zbytek děti doplňují tak, aby se v žádné řadě předměty neopakovaly, stejně jako v sudoku čísla.

